

A black and white historical photograph showing a group of Jewish prisoners, including men, women, and children, standing in a line behind several strands of barbed wire. They are wearing heavy, dark, and worn-out clothing, suggesting a cold environment. The prisoners have somber and weary expressions. The background is a plain, light-colored wall, possibly made of concrete or stone.

Holocaust

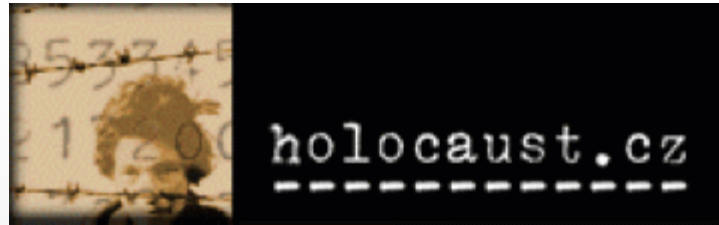
Vnímáme minulost?

Mezioborový výukový projekt

Mgr. Lucie Pištěková

Koncept projektu

- 1. Holocaust
- 2. Holocaust – zvolené téma
- 3. Umělecko vzdělávací cíl
- 4. Cílová skupina
- 5. Délka projektu
- 6. Vyjadřovací prostředky
- 7. Projekt – jednotlivé části:
 - 1. část: Zvuk – poslech příběhu
 - 2. část: Slovo, obraz, zvuk – dramatické vyjádření pocitu
 - 3. část: Slovo, obraz, zvuk – dramatizace
 - 4. část: Výtvarné ztvárnění příběhu – práce s internetovými zdroji
 - 5. část: Závěrečná modlitba – mystika minulého
- 8. Prezentace činnosti
- 9. Hodnocení projektu
- 10. Dokumentační fotografie

Holocaust - pronásledování a genocida Židů, Romů a dalších skupin, jež nacisté považovali za méněcenné - patří k nejhrůznějším zkušenostem celých lidských dějin. A to nejen počtem zavražděných, ale též metodou vyhlazování, které bylo organizováno státem za využití rozsáhlého byrokratického aparátu a moderních technických prostředků. Milióny mužů, žen a dětí byly bezcitně zavražděny ve jménu ideologie, jež hlásala nadřazenost tzv. "germánské rasy".

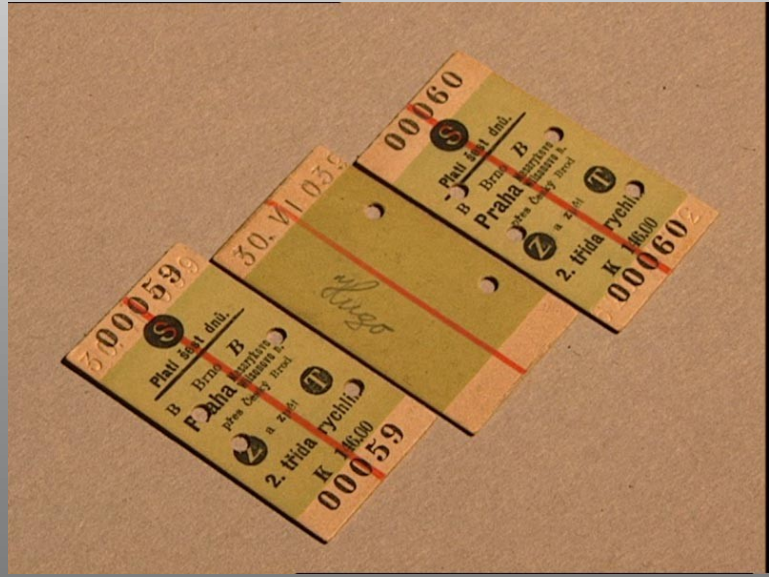
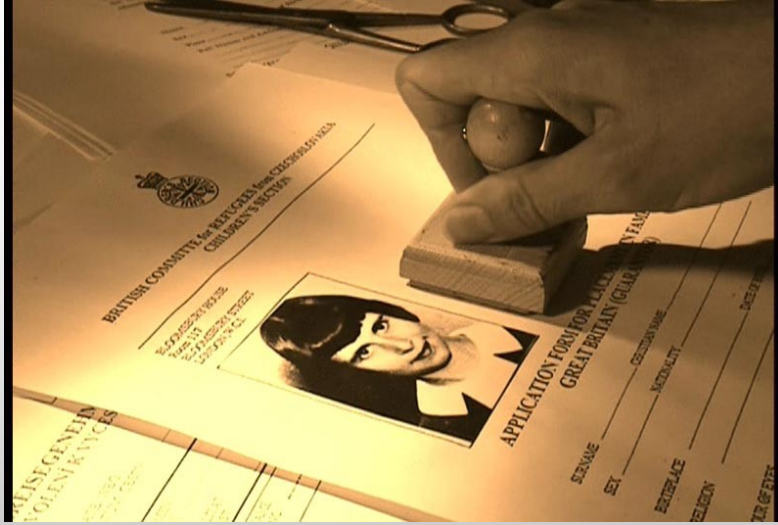
Co to byl holocaust?

Pojem holocaust označuje zavraždění přibližně šesti miliónů Židů nacisty a jejich spolupachateli. V době od napadení Sovětského svazu nacistickým Německem v létě 1941 do konce války v Evropě v květnu 1945 nacisté a jejich spolupachatelé usilovali o zavraždění každého Žida, který žil na území pod jejich nadvládou. Nacistická diskriminace Židů začala však již s Hitlerovým nástupem k moci v lednu 1933, a proto mnoho historiků považuje právě tuto událost za začátek holocaustu. Židé nebyli jedinou obětí Hitlerova režimu, ale byli jedinou skupinou, kterou chtěli nacisté úplně vyhladit.

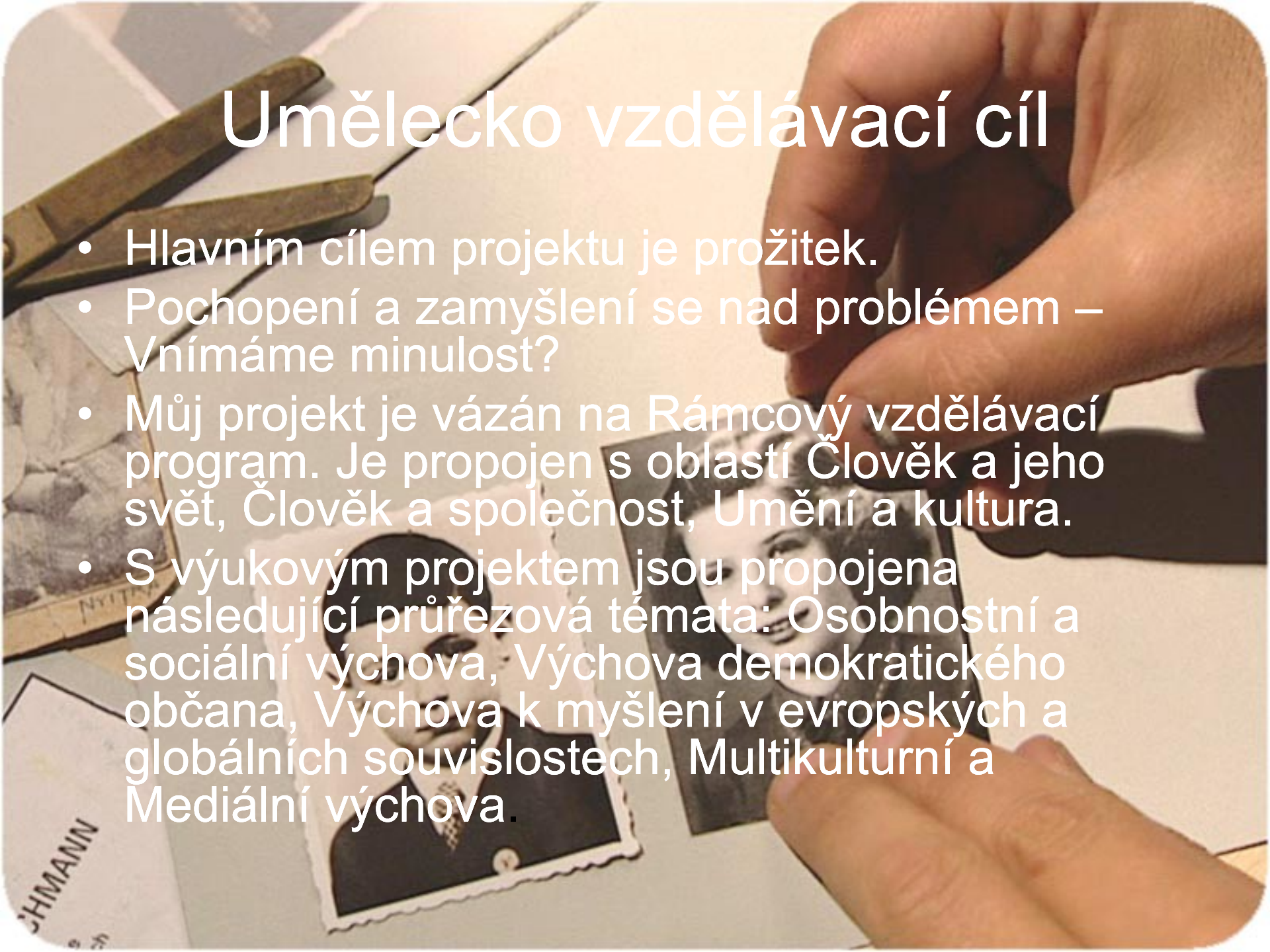

Holocaust – zvolené téma

- Toto téma není nikterak veselé, ba naopak, je velmi citové a smutné, ale bohužel patří k našim dějinám. Neměli bychom tuto část dějin přehlížet, měli bychom se učit z chyb minulých a vědět o všem, co se stalo. Tento projekt by měl sloužit k poznání, prožití, pochopení a k debatě mezi studenty.
- Tento projekt by se měl stát skutečným prožitkem pro všechny. Doufám, že nikoho nenechá klidným, a alespoň vzbudí malý zájem a pozornost.

Umělecko vzdělávací cíl

- Hlavním cílem projektu je prožitek.
- Pochopení a zamyšlení se nad problémem – Vnímáme minulost?
- Můj projekt je vázán na Rámcový vzdělávací program. Je propojen s oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Umění a kultura.
- S výukovým projektem jsou propojena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní a Mediální výchova.

Cílová skupina

Studenti ve věku 14 až 20 let

8., 9. třída základní školy

Studenti gymnázia a střední školy

Třída, skupina 10 až 30 studentů

Délka projektu

- Projekt je vhodné rozložit do 5 až 6 bloků.
- Jeden blok je složen ze 2 až 4 vyučovacích hodin.
- Délka projektu je zhruba jeden až dva měsíce.
- Jde o projekt dlouhodobý, který může být rozvržen i do několika měsíců.

Vyjadřovací prostředky

Milí rodiče,

- Tvůrčí psaní, práce se slovem
- Dramatizace příběhu a slova
- Happening – společné vyjádření pocitů
- Kresba, malba a linoryt
- Fotografie
- Zvukový a obrazový záznam
- Prezentační panely

Dokumentační fotografie

Projekt - Holocaust

Jednotlivé části

ZVUK – poslech příběhu

1. část projektu

- Odkazy na poslech www.ceskyrozhlas.cz → rádio česko → příběhy 20.století (Štefánie Lorándová, Anite Franková)
- Studenti si v průběhu poslechu zapisují slova, která je zaujmou. Snaží se slova zapisovat jinak, netradičně. Využívají prostor papíru, tvrdost tužky, samotný význam slova. Snaží se zachytit pocity, které právě vnímají a cítí.
- Zapsaná slova každý přečte. Ostatní poslouchají, jak druzí vnímají příběh a slova, která si zapsali.
- Studenti se pokusí vybrat slova, o kterých si myslí, že se vyskytují nejčastěji, např. (lidskost, pomoc, smrt, válka, utrpení, bezmoc...). Zapiší si je na zvláštní papír, při čtení se snaží chápat význam slova, nebo několik významů, též mohou pracovat se zvukomalbou slova.
- Společně diskutují o významu slov.
- Studenti se ve skupinkách pokusí z vybraných slov vymyslet báseň, příběh, ale i větu, která vyjadřuje, co v danou chvíli cítí.
- Prezentace básně, příběhu – prezentace může být na konci bloku, nebo další hodinu.

SLOVO, OBRAZ, ZVUK

Dramatické vyjádření pocitu

2. část projektu

- Přečtení příběhů a básní.
- Studenti své výtvary prezentují ve skupinkách. Snaží se zachytit stávající náladu a pocity. Vyjádření může být slovem, gesty, tancem, pohybem...
- Nakonec se mohou zapojit všichni studenti a výrazovým tancem či pohybem vyjádřit co cítí. Vzniká ucelený nový motiv.

SLOVO, OBRAZ, ZVUK

Dramatizace

3. část projektu

- Slovo – obraz : práce s videokamerou

Pomocí jednoho slova a jeho opakování se studenti snaží zaznamenat svoje pocity. Filmové úseky jsou krátké (zhruba 1 minuta). Též důležitý je pohyb a gesta, která při tom zažívají.

SLOVO, OBRAZ, ZVUK

Dramatizace

3. část projektu

- Slovo – zvuk : zvukový záznam na diktafon

Zachycení hlasu, nálady, chvění, síly, klidu a srozumitelnosti mluveného slova.

Práce s jedním slovem, jeho významem nebo jeho zvukomalbou.

Důraz je kladen na jedno vybrané slovo.

SLOVO, OBRAZ, ZVUK

Výtvarné vyjádření pocitu – slova

3. část projektu

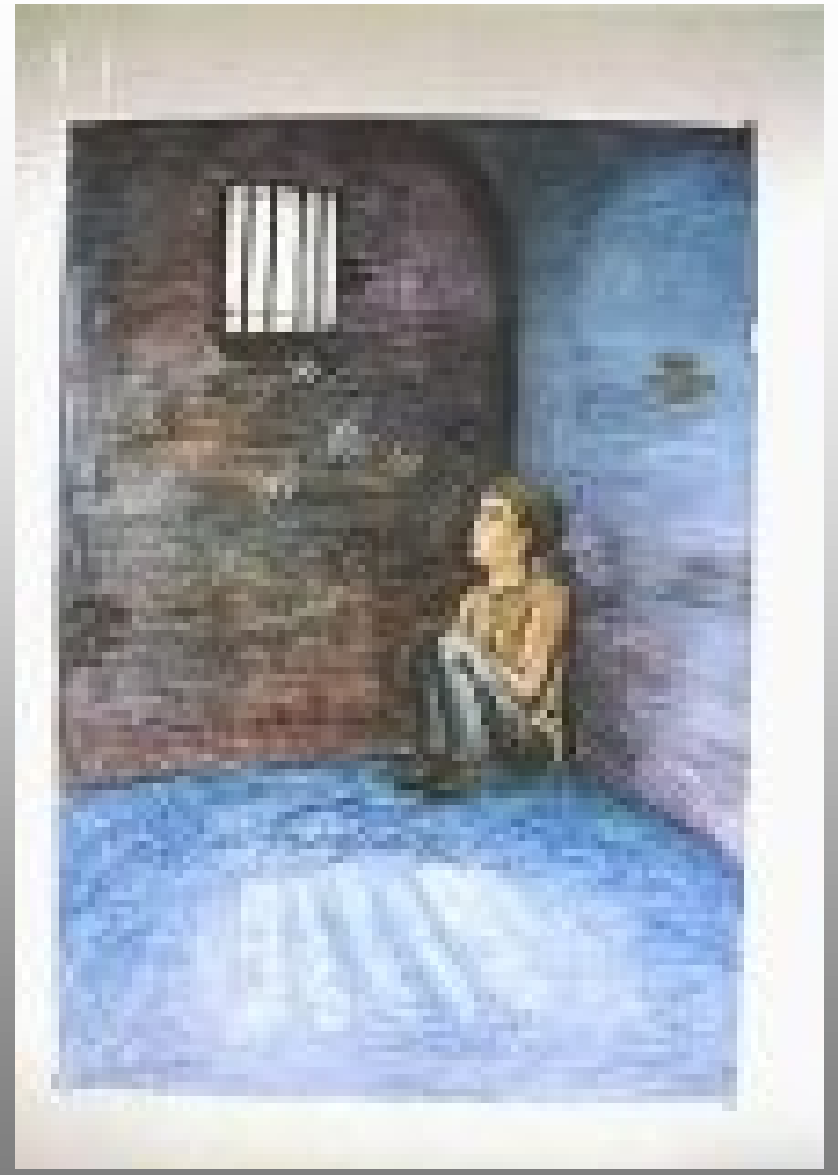
- Pomocí kresby, malby a linorytu se studenti opět snaží vyjádřit svůj pocit.
- Mohou zobrazit situaci, kterou vnímají, nebo se mohou zaměřit na samotné slovo, které je zaujalo a vyjádřit jeho význam, jak jej sami chápou.

Výtvarné ztvárnění „příběhu“

Prezentační panely

Práce s internetovými zdroji

4. část projektu

- Studenti mají k dispozici následující zdroje:
- www.neztratitviru.net (osobní příběhy)
- www.mujnet.cz
- www.aisis.cz
- www.pamatnik-terezin.cz (vzdělávání)
- www.wintonfilm.cz
- www.koncentracni-tabory.estranky.cz
- <http://www.holocaust.cz>
- <http://www.jewishmuseum.cz> (stránky Židovského muzea v Praze)
- <http://www.terezinstudies.cz> (stránky Institutu Terežínské iniciativy)
- <http://www.siscr.cz/terezin> (stránky Památníku Terezín)
- <http://www.yad-vashem.org.il> (stránky památníku Jad Vašem v Izraeli)
- <http://www.holocaust.about.com> (vše o holocaustu: fakta, literatura, odkazy, fotografie atd.)
- <http://www.wiesenthal.com> (stánky Centra Simona Wiesenthala v Los Angeles)
- <http://www.ushmm.com> (stránky United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu)
- <http://www.us-israel.org/jsource/holo.html>

- <http://catalog.socialstudies.com/c/@ZCR3LRdNHcYhs/Pages.html>
- <http://www.remember.org/guide/index.html>
- <http://www.terezinmusic.org/>
- <http://www.holocaust-history.org/>
- <http://www.holocaust-trc.org/>
- <http://library.thinkquest.org/12663/>
- <http://www.nizkor.org>
- <http://www.annefrank.nl> (muzeum Anny Frankové)
- <http://www.oup.co.uk/jnls/list/holgen> (časopis Holocaust and Genocide Studies)
- <http://www.adl.org>
- <http://www.uni-duisburg.de/FB1/JStudien/judaica.htm> (stránka univerzity Duisburg: Židovská studia)
- <http://www.osvetim.valka.cz>
- www.annefrankguide.net
- www.ceskyrozhlas.cz (->rádio česko ->příběhy 20. století)
- www.hrdinove.cz (hlasy hrdinů)
- Další zdroje: Deník Anne Frankové, Tatjana Šišková, ed.: Výchova k toleranci a proti rasismu, Lauren Hollidayová: Holocaust a válka očima dětí, Helena Epsteinová: Děti holocaustu, Bedřich Fritta, Ivan Klíma: O chlapci, který se nestal číslem

Výtvarné ztvárnění příběhu

Práce s internetovými zdroji

4. část projektu

- Příprava prezentačního panelu. Studenti si vyberou motiv svého příběhu, který budou prezentovat. K dispozici mají výběr z internetových a jiných zdrojů.
- Požadavky:
 - povinné informace (informační text, data)
 - výtvarné a grafické ztvárnění
 - dokumentace – fotografie, obrázky

ZALOŽENÍ
RAKO obkládáčky
R... .. K... ..

Názorná ukázka panelu

 Martin Glas
* 16.6.1931 - Praha

1) Jaký byl Martin před válkou?

 Terezín

2) Kdy a v kolika letech byl poslán do Terezína? Proč?

3) Jak se děti vztahovaly v Terezíně?

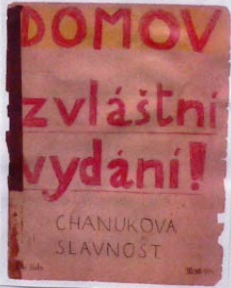
4) Jaké bylo utýkání a stravování v Terezíně?

5) Jak děti trávil volný čas v Terezíně?

6) Jakou autorskou aktivitu uplatňoval Martin v Terezíně?

7) Jaký byl osud Martina po válce?

8) Mohl být Martinův osud jiný?

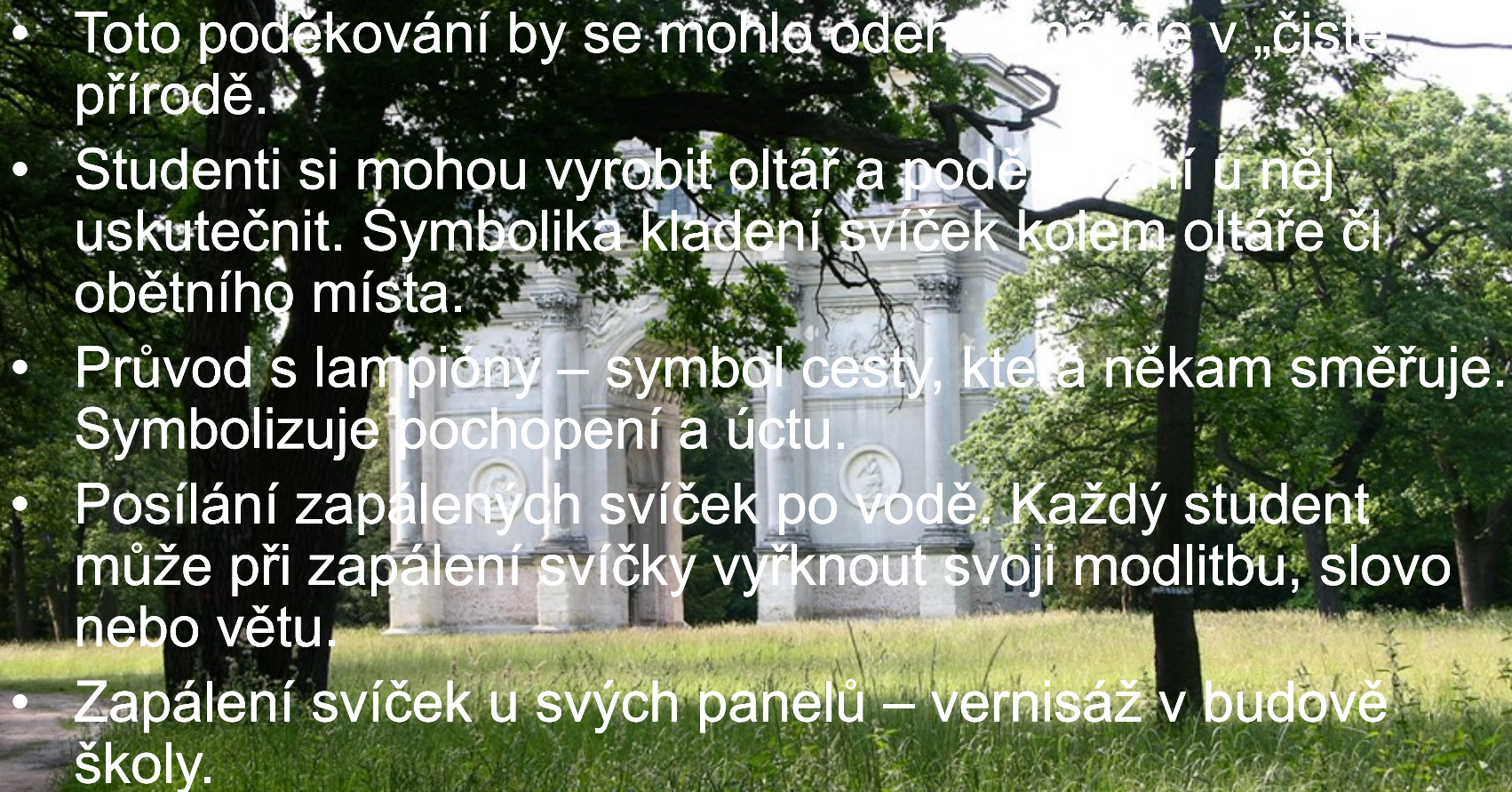

Závěrečná modlitba – mystika minulého

5. část projektu

Symbolické poděkování a zapálení svíčky,
jako vzpomínka za oběti holocaustu.

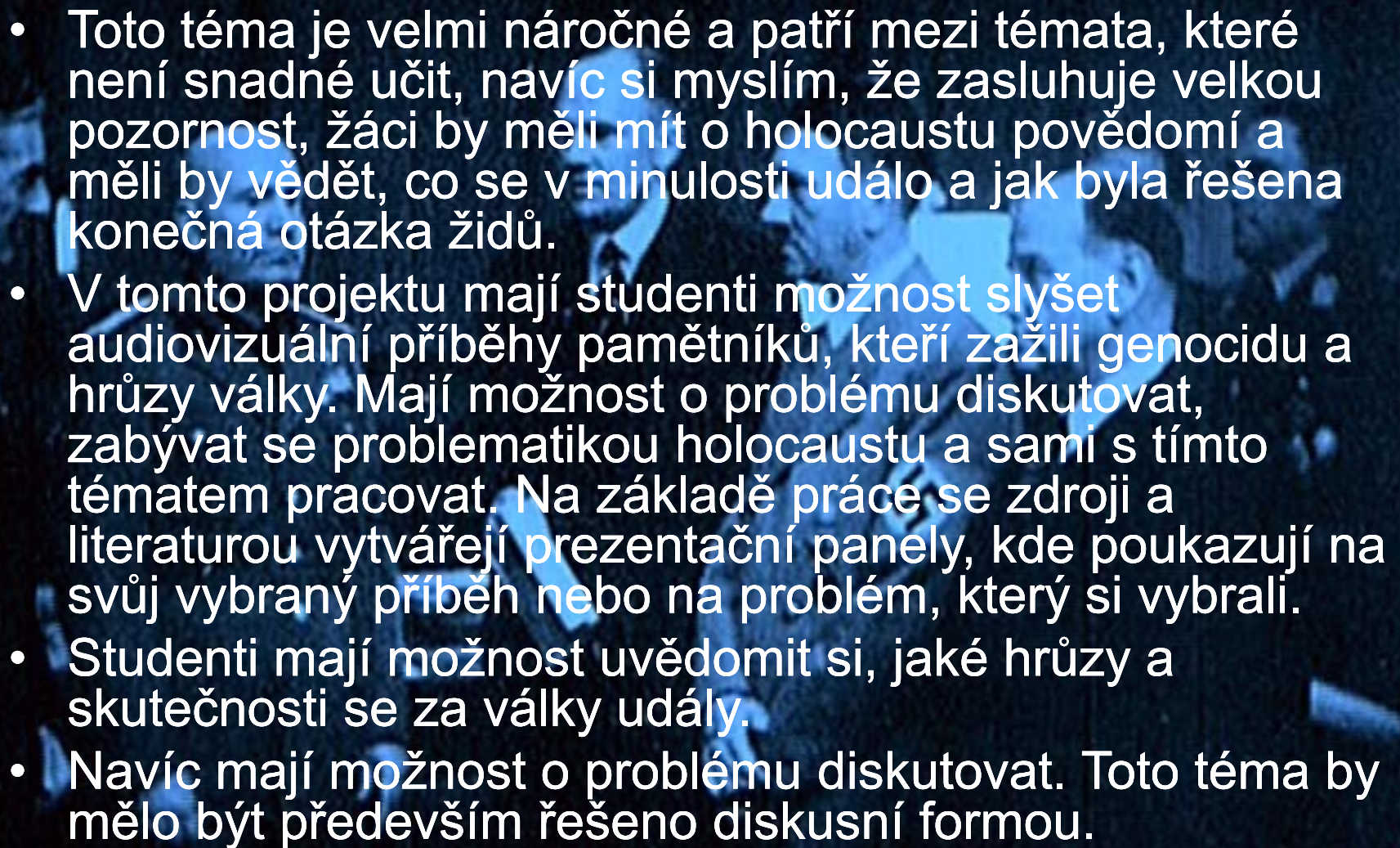
-
- Toto poděkování by se mohlo odehrat například v „čisté přírodě“.
 - Studenti si mohou vyrobit oltář a poděkování u něj uskutečnit. Symbolika kladení svíček kolem oltáře či obětního místa.
 - Průvod s lampióny – symbol cesty, která někam směřuje. Symbolizuje pochopení a úctu.
 - Posílání zapálených svíček po vodě. Každý student může při zapálení svíčky vyřknout svoji modlitbu, slovo nebo větu.
 - Zapálení svíček u svých panelů – vernisáž v budově školy.

Prezentace činnosti

- Velká výstava v prostorách školy – informační panely.
- Zahájení – vernisáž – „modlitba“ za oběti holocaustu. Postupné zapalování svíček, předávání světla.
- Výstava fotografií dokumentující průběh projektu.

Hodnocení projektu

- Jednotlivé části projektu by měly vždy být ukončeny zpětnou vazbou, tedy především diskuzí.
- Pokud by studentům bylo něco nepříjemné, jakákoliv činnost, prezentaci a výstup raději neprovádět. Toto téma je velmi citlivé a někomu může činit obtíže.
- V průběhu projektu je nutné hovořit se studenty o všem, co je zajímavá.
- Tento projekt je velmi náročný na přípravu a délka trvání může být libovolně přizpůsobena možnostem skupiny.

-
- Toto téma je velmi náročné a patří mezi témata, které není snadné učit, navíc si myslím, že zasluhuje velkou pozornost, žáci by měli mít o holocaustu povědomí a měli by vědět, co se v minulosti událo a jak byla řešena konečná otázka židů.
 - V tomto projektu mají studenti možnost slyšet audiovizuální příběhy pamětníků, kteří zažili genocidu a hrůzy války. Mají možnost o problému diskutovat, zabývat se problematikou holocaustu a sami s tímto tématem pracovat. Na základě práce se zdroji a literaturou vytvářejí prezentační panely, kde poukazují na svůj vybraný příběh nebo na problém, který si vybrali.
 - Studenti mají možnost uvědomit si, jaké hrůzy a skutečnosti se za války udály.
 - Navíc mají možnost o problému diskutovat. Toto téma by mělo být především řešeno diskusní formou.

19.11.29
23. 5.23
16. 5.20
1. 8.23
4.11.24
25. 2.20
24. 7.30
16. 5.35

c/o Mrs. Bray
69 Northampton Rd
Braughton.

26 Bath Street,
Market Harborough.

Le Retraite Boarding
School,
Burnham on Sea, Som.

With mother
7 Riffal Road,
Willesden Green, N.W.2.

Footling, S.A.

As above

Audrey Henson,
8 Stafford Street
London, W.1.

G. H. Moseley,
37 Ingram Avenue,
London, N.W.11.

Birley,
17 Parkfield
Wickbury, W/C 20

Mautner,
10 Perndale Rd.
Mill, Sussex.

Personal Guarantee
As above

Joseph Con

Czech Section

Bradley at
Finnian post
clothing shop

At Le Retraite
Boarding School
Burnham, Som.

Mrs. J. Burr
C.T.

At Youth A
farm school

At Henshaw
coat school,
Oldham.

BLUM

Mother: Mrs. J
42, Norton St., So
C.T.

1593
12384
7440

2.12.26
c/o Mr. Snel
Cannock So
Litham, S.

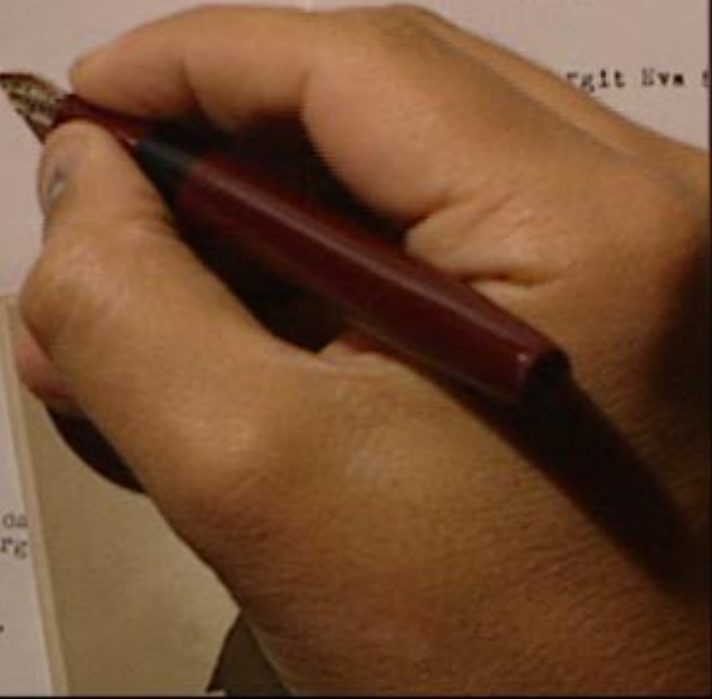
6.11.23
Eleanor C
Salop.

11. 4.25
Fonthill
East Grin
Sussex

Edith Gos
Lamburg

guar.

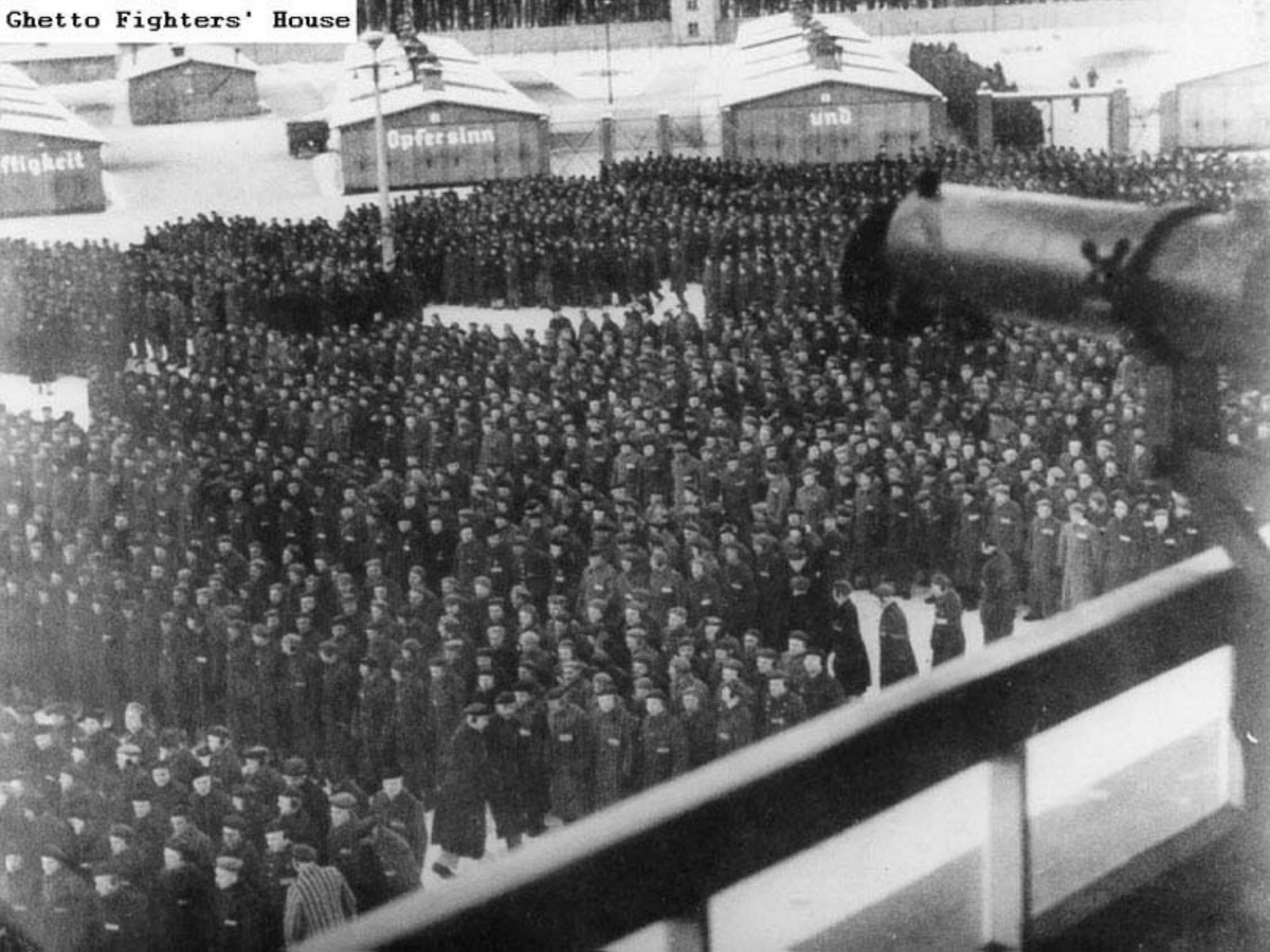

Pot-U 47823

Ghetto Fighters' House

Použité zdroje

- Deník Anne Frankové. Státní nakladatelství dětské knihy. Praha, 1966.
- Epsteinová, Helena. Děti holocaustu. Praha: Volvox Globator, 1994.
- Hollidayová, Laurel. Holocaust a válka očima dětí (Utajené deníky). Praha: Prostor, 1997.
- Šišková, Tatjana. Výchova k toleranci a proti rasismu. Praha: Portál, 1998
- Kratochvílová, Jana. Teorie a praxe projektové výuky. Brno, 2006.
- www.ceskyrozhlas.cz
- www.annefrankguide.net
- www.neztratitviru.net
- www.jewishmuseum.cz
- www.wintonfilm.cz
- www.pamatnik-terezin.cz
- www.koncentracni-tabory.estranky.cz